

Т.О.КОБЕЛЄВА, О.Д.ВИТВИЦЬКА, П.Г.ПЕРЕРВА, С.В.КОВАЛЬЧУК
СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА НА ЗАСАДАХ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

В статті доведено, що ефективне управління ресурсами промислового підприємства з використанням інтелектуальних ресурсів є ключовим елементом його стратегії розвитку, незалежно від розміру та позиції на ринку. Підприємства, для яких права інтелектуальної власності є цінним активом, повинні приділяти особливу увагу побудові системи стратегічного управління ними. Це вимагає врахування питання захисту інтелектуальної власності в багатьох процесах управління, належного розподілу завдань і створення організаційних структур, процедур, положень і контрактів, визначення бюджетів і забезпечення професійного персоналу та інструментів. Аналіз існуючих публікацій дозволив зробити висновок про те, що стратегічне управління розвитком – це науково обґрунтований вплив топ-менеджменту на соціально-економічний розвиток підприємства, що забезпечує стійке зростання результатів комерційної діяльності підприємства. Доведено, що формування система управління розвитком підприємств передбачає наявність взаємопов'язаних підсистем. Запропонована низка складових системи управління розвитком промислового підприємств на засадах інтелектуальної власності. Рекомендовано базову стратегію розвитку визначати в залежності від виду моделі ринкової поведінки підприємства, яка багато в чому залежить від рівня (оцінки) зовнішнього потенціалу підприємства: високому потенціалу відповідає наступальна модель поведінки підприємства, низькому потенціалу відповідає захисна ринкова модель поведінки.

Визначено, що стратегічними завданнями інтелектуальної власності є: *захист від конкуренції*: наявність патенту забезпечує підприємству монополіне становище на своєму цільовому ринку на протязі достатньо довгого періоду часу (до 20 років); *додатковий захист*: деякі патенти розробляються не з метою прямої комерціалізації; уникнення комерційних (ринкових) суперечок: підприємства мають можливість комерціалізувати свої технології на протязі тривалого терміну без наявних загроз зловживання його правами інтелектуальної власності конкурентами; *основи для комерційних союзів*: знайти ділових партнерів по даній бізнес-діяльності значно легше, коли підприємство має в своєму розпорядженні конкурентоспроможний патентний портфель.

Ключові слова: стратегія, управління, інтелектуальна власність, розвиток, конкуренція, ефект

Т.О.КОБЕЛЄВА, О.Д.ВИТВИЦЬКА, П.Г.ПЕРЕРВА, С.В.КОВАЛЬЧУК
СТРАТЕГИЧЕСКОЕ УПРАВЛЕНИЕ РАЗВИТИЕМ ПРЕДПРИЯТИЯ НА ОСНОВАХ
ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ

В статье доказано, что эффективное управление ресурсами промышленного предприятия с использованием интеллектуальной собственности является ключевым элементом его стратегии развития, независимо от размера и позиции на рынке. Предприятия, для которых права интеллектуальной собственности являются ценным активом, должны уделять особое внимание построению системы стратегического управления ими. Это требует учета защиты интеллектуальной собственности во многих процессах управления, надлежащего распределения задач и создания организационных структур, процедур, положений и контрактов, определения бюджетов и обеспечения профессионального персонала и инструментов. Анализ существующих публикаций позволил заключить, что стратегическое управление развитием – это научно обоснованное влияние топ-менеджмента на социально-экономическое развитие предприятия, что обеспечивает устойчивый рост результатов коммерческой деятельности предприятия. Доказано, что формирование системы управления развитием предприятий предполагает наличие взаимосвязанных подсистем. Предложен ряд составляющих системы управления развитием промышленного предприятий на основе интеллектуальной собственности. Рекомендуется базовая стратегия развития определять в зависимости от вида модели рыночного поведения предприятия, которая во многом зависит от уровня (оценки) внешнего потенциала предприятия: высокому потенциалу соответствует наступательная модель поведения предприятия, низкому потенциалу соответствует защитная рыночная модель поведения.

Определено, что стратегическими задачами интеллектуальной собственности являются: *защита от конкуренции*: наличие патента обеспечивает предприятию монополиное положение на своем целевом рынке в течение достаточно длительного периода времени (до 20 лет); *дополнительная защита*: некоторые патенты разрабатываются не с целью прямой комерціалізації; *избегание коммерческих (рыночных) споров*: предприятия имеют возможность комерціалізувати свои технологии в течение длительного срока без угроз злоупотребления его правами интеллектуальной собственности конкурентами; *основы для коммерческих союзов*: найти деловых партнеров по данной бизнес-деятельности значительно легче, когда предприятие располагает конкурентоспособным патентным портфелем.

Ключевые слова: стратегия, управление, интеллектуальная собственность, развитие, конкуренция, эффект

T.O. KOBELIEVA, O.D. VITVYTSKA, P.G. PERERVA, S.V. KOVALCHUK
STRATEGIC MANAGEMENT OF ENTERPRISE DEVELOPMENT ON THE BASIS OF
INTELLECTUAL PROPERTY

The article proves that effective resource management of an industrial enterprise using intellectual resources is a key element of its development strategy, regardless of its size and market position. Enterprises for which intellectual property rights are a valuable asset should pay special attention to building a system of strategic management of them. This requires taking into account the issue of intellectual property protection in many management processes, the proper distribution of tasks and the creation of organizational structures, procedures, regulations and contracts, the determination of budgets and the provision of professional staff and tools. The analysis of existing publications made it possible to conclude that strategic development management is a scientifically based influence of top management on the socio-economic development of the enterprise, which ensures sustainable growth of the results of the commercial activity of the enterprise. It has been proven that the formation of a management system for the development of enterprises requires the presence of interconnected subsystems. A number of components of the industrial enterprise development management system based on intellectual property are proposed. It is recommended to determine the basic development strategy depending on the type of market behavior model of the enterprise, which largely depends on the level (estimation) of the external potential of the enterprise: high potential corresponds to an offensive model of enterprise behavior, low potential corresponds to a defensive market behavior model.

It was determined that the strategic tasks of intellectual property are: *protection from competition*: the presence of a patent provides the enterprise with a monopoly position in its target market for a sufficiently long period of time (up to 20 years); *additional protection*: some patents are not developed for the purpose of direct commercialization; *avoidance of commercial (market) disputes*: enterprises have the opportunity to commercialize their technologies for a long time without existing threats of abuse of their intellectual property rights by competitors; *foundations for commercial alliances*: finding business partners for a given business activity is much easier when the company has a competitive patent portfolio at its disposal.

Keywords: strategy, management, intellectual property, development, competition, effect

Вступ. Проблеми інтелектуальної власності нині є предметом численних теоретичних і наукових дискусій. Безперечно, інтерес до цих питань зумовлений насамперед тим, що питання вмілого використання інтелектуального потенціалу є важливим для практики управління. Умови та розвиток економіки, заснованої на знаннях, змушують сучасні організації стикатися з багатьма новими викликами, пов'язаними з необхідністю адаптації до змін і трансформацій, що відбуваються в навколишньому середовищі. Найважливіші виклики включають, серед іншого: набуття здатності використовувати знання та інтелектуальний капітал як джерела конкурентної переваги, інноваційний розвиток підприємництва, впровадження у виробничо-підприємницьку діяльність нових технологічних рішень, створення інноваційних підприємств. Ці виклики повинні вирішувати не лише підприємства, а й організації інноваційного спрямування державного сектору – зокрема університети, центри досліджень і розвитку, державне управління, неурядові організації, а також українське суспільство.

Ефективне управління ресурсами промислового підприємства з використанням інтелектуальних ресурсів є ключовим елементом його стратегії розвитку, незалежно від розміру та позиції на ринку. Підприємства, для яких права інтелектуальної власності є цінним активом, повинні приділяти особливу увагу побудові системи стратегічного управління ними. Це вимагає врахування питання захисту інтелектуальної власності в багатьох процесах управління, належного розподілу завдань і створення організаційних структур, процедур, положень і контрактів, визначення бюджетів і забезпечення професійного персоналу та інструментів.

Потреба в стратегічному управлінні розвитком підприємства на засадах інтелектуальної власності є наслідком глобалізації та зростання економіки знань. Велика кількість підприємств, які успішно працюють по всьому світу, вже адаптувалися до реалій, що в цей час суттєво змінилися, і відчують потребу заробити на своїх інтелектуальних активах. Все це визначає важливість та актуальність наукового обґрунтування формування процесів стратегічного розвитку промислових підприємств, роблячи особливий акцент на ефективному використанні їх інтелектуальних активів.

Актуальність та важливість дослідження напрямів розбудови системи стратегічного управління для забезпечення довгострокового розвитку промислових підприємств визначається також низькою ефективністю їх функціонування, яка пов'язана з недостатністю теоретичних і практичних розробок щодо використання стратегічного управління в промисловій галузі та необхідністю узагальнення наявних і генерації нових ідей, адекватних сучасним умовам господарювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В промисловому секторі української економіки механізм стратегічного управління розвитком знаходиться ще тільки у процесі становлення. При цьому вітчизняні й

зарубіжні дослідники вірно вважають, що український промисловий ринок вступив у ту стадію, коли відсутність розробленої стратегії заважає підприємствам ефективно працювати. Наразі промислове підприємство повинно визначати та прогнозувати параметри внутрішнього та зовнішнього середовища, асортимент виробляємої продукції та послуг, ціни, постачальників, ринки збуту, а найголовніше – свої довгострокові цілі та стратегію їх досягнення. При цьому ефективний розвиток має забезпечити інтелектуальна складова в діяльності підприємства.

Дослідженню проблем використання інтелектуальної власності в перспективному розвитку промислових підприємств присвячено праці багатьох вітчизняних та закордонних науковців, серед яких слід вказати Отенко І.П., Малярець Л.М., Іваненко Г.А. [1], Белко І.А. [2], Нагі С. [4], Коціскі Д. [6, 11, 12], Марчук Л.С. [3], Косенко А.В. [], Верес Щомоші М. [11, 12], Ткачову Н.П. [8, 9], Ілляшенко С.М. [5] та ін.

Не дивлячись на це, безперервний пошук нових способів і сфер реалізації інтелектуального потенціалу промислового підприємства в його стратегічному розвитку вимагають поглибленого теоретичного дослідження та практичної апробації. Зокрема, незважаючи на ґрунтовні дослідження з цієї проблематики у науковій літературі практично не зустрічаються публікації або наукові дослідження присвячених проблематиці розробки стратегічних напрямів розвитку країни в умовах становлення сучасної економіки знань, спрямованих на забезпечення її довготривалого інноваційного зростання.

Наукометричний аналіз існуючих публікацій [1-13] показує, що стратегічне управління розвитком – це науково обґрунтований вплив топ-менеджменту на соціально-економічний розвиток підприємства, що забезпечує довгострокове, стійке зростання результатів виробничо-комерційної діяльності підприємства. Враховуючи наукове та практичне значення праць вищезазначених дослідників, слід підкреслити, що існує нагальна потреба в удосконаленні теоретичних основ стратегічного управління розвитком промислового підприємства у частині врахування в них складової інтелектуальної власності.

Метою проведення дослідження є формування системного підходу до залучення інтелектуальної власності до господарського обігу українських підприємств на засадах розробки та впровадження механізму стратегічного управління процесом інноваційного розвитку промислових підприємств.

Результати дослідження. Система управління розвитком підприємств складається з взаємопов'язаних підсистем. Адаптувавши та доповнивши існуючі праці, назвемо наступні структурні компоненти системи управління розвитком підприємства – це виробнича, технологічна, фінансова, інноваційна, комунікаційна, структурно-організаційна, маркетингова, кадрова, правового забезпечення, економічна, соціально-психологічна, мотиваційна підсистеми (рис. 1.1).

Формування системи управління розвитком підприємств передбачає наявність взаємопов'язаних підсистем. Дослідження та аналіз існуючих пропозицій в цій сфері дозволяє запропонувати низку складових системи управління розвитком промислового підприємств на засадах інтелектуальної власності (рис.1).

Центральне місце в цій системі належить таким складовим, як інтелектуально-інноваційна, техніко-технологічна, складова правової охорони інтелектуальних продуктів, комерціалізації інтелектуальних розробок. Вказані складові якраз і забезпечують інноваційне спрямування стратегічного розвитку промислового підприємства.

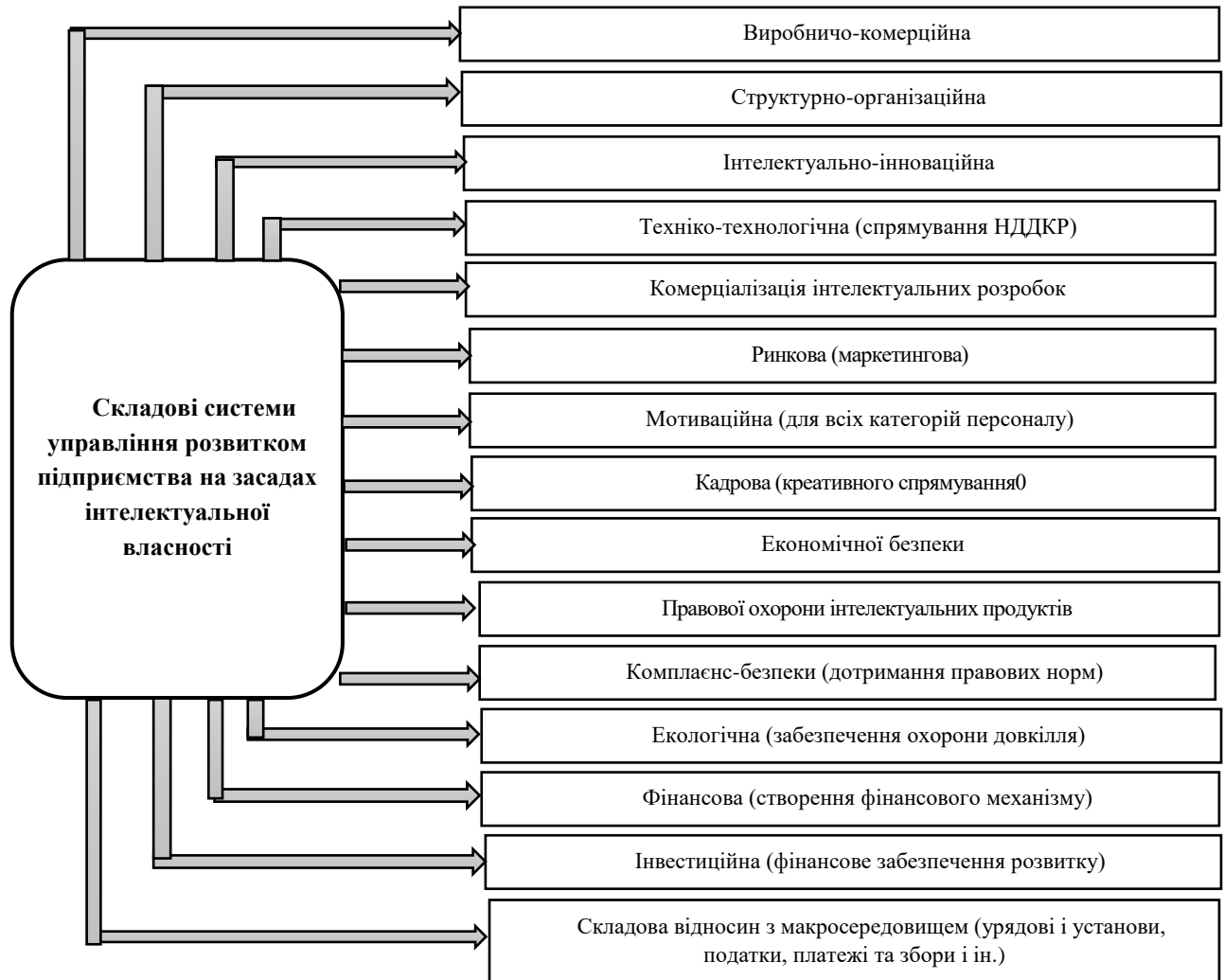

Рисунок 1- Формування системи стратегічного управління розвитком підприємства на засадах інтелектуальної власності

Джерело: сформовано авторами

Зазначені компоненти взаємодіють між собою та із зовнішнім середовищем. Розвиток підприємства залежить від успішності управління кожною з компонент, від взаємодії між підсистемами, від розуміння та виконання кожною з компонент цілей підприємства як системи, від єдності підсистем та виконання кожною з них функції системи.

Наступною стадією в процесі формування системи управління розвитком промислового підприємства є створення та обґрунтування банку стратегічних альтернатив, аналіз якого дозволяє вибрати базову стратегію розвитку підприємства. При цьому зауважимо, що базова стратегія розвитку багато в чому залежить від моделі ринкової поведінки підприємства.

Такого роду модель Белко І.А. [2, с.58] та Отенко І.П. з співавторами [1, с.100-101] рекомендують визначати з використанням оцінки зовнішнього потенціалу підприємства: високому потенціалу відповідає наступальна модель поведінки підприємства, низькому потенціалу відповідає захисна ринкова модель поведінки.

Після вибору та обґрунтування моделі ринкової поведінки у підприємства є можливості вибору виду розвитку та однієї з трьох можливих базових стратегій свого розвитку (табл.1).

Таблиця 1 – Формування та обґрунтування загальних тенденцій стратегій розвитку промислового підприємства на засадах інтелектуальної власності

Назва стратегії розвитку	Вид розвитку	Ринкова модель поведінки	Економічний зміст стратегії
Стратегія обмеженого зростання (стабілізація)	Екстенсивний	Наступальна	Стратегія включає в себе сукупність заходів, спрямованих на підтримку існуючих видів діяльності, підвищення прибутковості, збільшення обсягів реалізації продукції та ін. Використовуючи цю стратегію, підприємство поступово покращує своє економічне становище та результати своєї виробничо-комерційної діяльності
	Інтенсивний	Захисна	
Стратегія зростання	Інтенсивний	Наступальна	Стратегія, яка характеризується амбітними цілями розвитку, що значно перевищують рівень зростання. Можливі різновиди стратегії: а) стратегія інтенсивного зростання, що забезпечує «внутрішнє» зростання підприємства: глибоке проникнення на ринок; розширення меж ринку; удосконалення товару; б) стратегія інтеграційного зростання, що забезпечує «зовнішнє» зростання підприємства: регресивна вертикальна інтеграція; горизонтальна інтеграція; в) стратегія диверсифікованого зростання, що забезпечує «зовнішнє» зростання підприємства: концентрична диверсифікація; конгломеративна диверсифікація
	Інтелектуально-інноваційний	Наступальна	
Стратегія скорочення (виживання)	Екстенсивний	Захисна	Покращення стану підприємства досягається за рахунок ліквідації збиткових операцій, виходу з неперспективних ринків, скасування застарілих технологій, скорочення обсягів виробництва відповідно до попиту та інше. Ця стратегія носить захисний характер і спрямована на адаптацію підприємства до факторів впливу зовнішнього середовища й збереження і накопичення потенціалу підприємства для майбутнього зростання
	Інтенсивний	Захисна	

Джерело: складено з використанням [1, с.100-101]

Стадія практичної реалізації стратегії управління розвитком підприємства на засадах інтелектуальної власності виступає визначальним процесом, оскільки саме від неї залежить здатність промислового підприємства досягати поставлених цілей. Реалізація стратегії здійснюється шляхом розробки програм, бюджетів і процедур. Оцінка процесу практичної реалізації стратегії полягає у визначенні відповідності його результатів запланованим цілям.

Особливу увагу в стратегічному розвитку промислового підприємства слід приділити проблемі управління інтелектуальною власністю, яка є багатогранною, міждисциплінарною та складною темою дослідження. Вона стосується не лише функціонування промислових підприємств, але й інших організацій, які представляють виробничо-підприємницьку інфраструктуру підприємства. До них, зокрема, можуть бути віднесено процедури захисту інтелектуальної власності та комерціалізації наукових досліджень, розроблені університетами. Основною причиною зростання інтересу до цих питань є бажання краще використовувати потенціал інтелектуального капіталу з метою побудови нових форм конкурентних переваг. Юридичні рішення є цінним інструментом,

який може допомогти в цьому, однак слід пам'ятати, що не всі нематеріальні активи можуть бути захищені виключними правами.

В структурі промислового підприємства інтелектуальна власність має свої стратегічні цілі. Підприємства, що мають патентні портфелі, створюють їх з урахуванням очікувань щодо того, як вони будуть використані в короткостроковій перспективі та в майбутніх технологічних можливостях.

Стратегічними завданнями інтелектуальної власності є:

а) *захист від конкуренції*: наявність патенту забезпечує підприємству монопольне становище на своєму цільовому ринку на протязі достатньо довгого періоду часу (до 20 років);

б) *додатковий захист*: деякі патенти авторами розробляються не з метою прямої комерціалізації. Додаткові патентні групи (зона технологічної однорідності), які сформовані навколо ключового патенту, мають вищий ступінь правової охорони та правового захисту;

в) *унікнення комерційний (ринкових) суперечок*: підприємства мають можливість комерціалізувати свої інтелектуально-інноваційні технології на протязі

тривалого терміну без наявних загроз зловживання його правами інтелектуальної власності конкурентами;

г) *основи для комерційних союзів*: знайти ділових партнерів по даній бізнес-діяльності значно легше, коли підприємство має в своєму розпорядженні конкурентоспроможний патентний портфель.

Стратегія розвитку підприємства на засадах інтелектуальної власності посилює загальну бізнес-стратегію розвитку підприємства. Слід враховувати той факт, що вказана стратегія буде змінюватиметься, коли бізнес проходить різні етапи свого розвитку або здійснює перехід від одного ринку до іншого. Керівництво підприємства має брати участь у складанні стратегії інтелектуальної власності та розуміти, яким чином треба її підтримувати, враховуючи стратегічні бізнес-цілі підприємства. Стратегію інтелектуальної власності в стратегічному розвитку підприємства слід переглядати щоразу, коли бізнес-стратегія змінюється, але не рідше одного разу на рік.

Висновки та напрямки подальших досліджень.

На сучасному етапі реформування вітчизняної економіки для підвищення результативності виробничо-підприємницької діяльності основну увагу слід приділяти удосконаленню інтелектуально-інноваційних засад стратегічного управління як системі заходів ефективного розвитку промислових підприємств. Однією з підсистем таких заходів є вихід підприємства з кризи з подальшим сталим розвитком у довгостроковій перспективі. Таким чином, вітчизняна промисловість потребує розробки теорії та методології для впровадження стратегічного управління розвитком в практику діяльності підприємств, що опинилися в умовах кризи. Подальші дослідження за цією темою пов'язані з розробкою та впровадженням економічних механізмів реалізації стратегічного управління інтелектуально-інноваційним розвитком промислових підприємств.

Список літератури

1. Отенко І.П., Малинець Л.М., Іваненко Г.А. Аналіз та оцінка стратегічного потенціалу підприємства : наукове видання. Харків : Вид. ХНЕУ. 2007. 348 с.
2. **Белко І.А.** Стратегічне управління розвитком сільськогосподарських підприємств : дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.04 - економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). Кам'янець-Подільський : ПДАТУ, 2018. 262 с.
3. Кобелева Т.О., Марчук Л.С. Методи оцінювання ефективності реклами та її впливу на споживачів // Вісник НТУ «ХП». Харків : НТУ «ХП». 2015. № 25. С.79-84.
4. Перерва П.Г., Нагі С., Кобелева Т.О. Оцінка впливу інноваційної, інвестиційної та маркетингової політики підприємства на рівень конкурентоспроможності // Вісник НТУ «ХП» : зб. наук. пр. – Харків : НТУ «ХП», 2018. № 15 (1291). С. 89-94.
5. Научные основы маркетинга инноваций : монография в 3 т. Том 3. / под. ред. С.Н.Ильяшенко. Сумы: ООО "Печатный дом "Папирус", 2013. 334 с.
6. Kocziszky G., Veres Somosi M., Kobieliava T.O. Compliance risk in the enterprise // Стратегії інноваційного розвитку економіки України: проблеми, перспективи, ефективність "Форвард-2017": тр. 8-ї Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. Харків : НТУ «ХП», 2017. С. 54-57.
7. Кобелева Т. О. Комплаєнс-безпека промислового підприємства: теорія та методи : монографія. Харків : Планета-Принт, 2020. 354с.
8. Кобелева Т.О., Перерва П.Г., Ткачова Н.П. Підвищення конкурентоспроможності машинобудівних підприємств на засадах

синергетичного бенчмаркінгу // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка" : зб. наук. праць. Сер. : Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. Львів : Львівська політехніка, 2015. № 819. С. 167-174.

9. Перерва П.Г., Кобелева Т.О., Ткачова Н.П. Збалансована система показників в інноваційноінвестиційній політиці промислового підприємства // Вісник Нац. техн. ун-ту "ХП" : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. – Харків : НТУ «ХП». – 2015. – № 60 (1169). – С. 50-54. – 52 с.

10. Kocziszky György, Somosi Veres M., Kobieliava T.O. Reputational compliance. Дослідження та оптимізація економ. процесів «Оптимум-2017» : тр. 13-ї Міжнар. конф. Харків : НТУ «ХП», 2017. С. 140–143.

11. Pererva P., Kocziszky G., Veres Somosi M. Compliance program: tutorial. Kharkov: NTU «KhPI», 2019. 689 p.

12. Pererva P.G., Kocziszky György, Szakaly D., Somosi Veres M. Technology transfer. Kharkiv-Miskolc: NTU «KhPI», 2012. 668с.

13. Pererva, P., Kuchynskiy, V., Kobieliava, T., Kosenko, A., Maslak, O. (2021). Economic substantiation of outsourcing the information technologies and logistic services in the intellectual and innovative activities of an enterprise. Eastern-European Journal of Enterprise Technologies, 4 (13 (112)), 6–14.

References (transliterated)

1. Otenko I.P., Malyarets L.M., Ivanenko H.A. Analiz ta otsinka stratezhichnoho potentsialu pidpryyemstva : naukove vydannya [Analysis and evaluation of the strategic potential of the enterprise: scientific edition]. Kharkiv : Vyd. KHNEU. 2007. 348 s. 2.
2. Byelko I.A. Stratezhichne upravlinnya rozvytkom silskohospodarskykh pidpryyemstv [Strategic management of the development of agricultural enterprises]: dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ekon. nauk : spets. 08.00.04 -ekonomika ta upravlinnya pidpryyemstvamy (za vydamy ekonomichnoyi diyalnosti). Kamyanets-Podilskyy : PDATU, 2018. 262 s.
3. Kobyelyeva T.O., Marchuk L.S. Metody otsynuyannya efektyvnosti reklamy ta yiyi vplyvu na spozhyvachiv [Methods of evaluating the effectiveness of advertising and its impact on consumers] // Visnyk NTU "KHPI": Kharkiv : NTU "KHPI". 2015. № 25. S.79-84.
4. Pererva P.G., Nahi S., Kobyelyeva T.O. Otsinka vplyvu innovatsiynoyi, investytsiynoyi ta marketynhovoyi polityky pidpryyemstva na riven konkurentospromozhnosti [Assessment of the impact of innovation, investment and marketing policy of the enterprise on the level of competitiveness] // Visnyk NTU «KHPI» : zb. nauk. pr. – Kharkiv : NTU "KHPI", 2018. № 15 (1291). S. 89-94.
5. Nauchnye osnovy marketynha ynnovatsyy [Scientific foundations of innovation marketing]: monohrafiya v 3 t. Tom 3. / pod. red. S.N.Ylyashenko. Sumy: ООО "Pechatnyy dom "Papyrus", 2013. 334 s.
6. Kocziszky G., Veres Somosi M., Kobieliava T.O. Compliance risk in the enterprise [] // Stratehiyi innovatsiynoho rozvytku ekonomiky Ukrainy: problemy, perspektivy, efektyvnist "Forward-2017": tr. 8-yi Mizhnar. nauk.-prakt. Internet-konf. Kharkiv : NTU "KHPI", 2017. S. 54-57.
7. Kobyelyeva T.O. Komplayens-bezpeka promyslovoho pidpryyemstva: teoriya ta metody [Compliance-safety of an industrial enterprise: theory and methods]: monohrafiya. Kharkiv : Planeta-Prynt, 2020. 354s.
8. Kobyelyeva T.O., Pererva P.G., Tkachova N.P. Pidvyshchennya konkurentospromozhnosti mashynobudivnykh pidpryyemstv na zasadakh synerhetychnoho benchmarkinhu [Increasing the competitiveness of machine-building enterprises on the basis of synergistic benchmarking] // Visnyk Nats. un-tu "Lvivska politekhnika" : zb. nauk. prats. Ser.: Menedzhment ta pidpryyemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennya i problemy rozvytku. L'viv : Lvivska politekhnika, 2015. № 819. S. 167-174.
9. Pererva P.G., Kobyelyeva T.O., Tkachova N.P. Zbalansovana sistema pokaznykiv v innovatsiynoinvestytsiyniy politytsi promyslovoho pidpryyemstva [Increasing the competitiveness of machine-building enterprises on the basis of synergistic benchmarking] // Visnyk Nats. tekhn. un-tu "KHPI" : zb. nauk. pr. Temat. vyp. : Tekhnichnyy prohres ta efektyvnist' vyrobnytsva. – Kharkiv : NTU "KHPI". – 2015. – № 60 (1169). – S. 50-54. 52 s.
10. Kocziszky György, Somosi Veres M., Kobieliava T.O. Reputational compliance. Doslidzhennya ta optymizatsiya ekonom. protsesiv «Optimum-2017» : tr. 13-yi Mizhnar. konf. Kharkiv : NTU «KHPI», 2017. С. 140–143.

11. Pererva P., Kocziszky G., Veres M. Compliance program: innovative activities of an enterprise. Eastern-European Journal of Enterprise Technologies, 4 (13 (112)), 6–14.
12. Pererva P.G., Kocziszky György, Szakaly D., Somosi Veres M. Technology transfer. Kharkiv-Miskolc: NTU «KhPI», 2012. 668с.
13. Pererva P., Kuchynskyi, V. Kobielieva T., Kosenko, A., Maslak O. (2021). Economic substantiation of outsourcing the information technologies and logistic services in the intellectual and

Надійшла (received) 25.01.2022

Відомості про авторів / Сведения об авторах / About the Authors

Кобелева Тетяна Олександрівна (Кобелева Татьяна Александровна, Kobielieva Tetiana Oleksandrivna) – доктор економічних наук, професор, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», професор кафедри менеджменту інноваційного підприємництва та міжнародних економічних відносин; м. Харків, Україна; ORCID: 0000-0001-6618-0380; тел. (097) 468-56-45, e-mail: tanja.kobeleva@gmail.com

Витвицька Ольга Данилівна (Витвицкая Ольга Даниловна, Vytvytska Olha Danylivna) - доктор економічних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України; професор кафедри публічного управління, менеджменту інноваційної діяльності та дорадництва; 03041, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 11, Україна; тел. (044) 527-86-53, e-mail: innovation_chair@nubip.edu.ua

Перерва Петро Григорович (Перерва Петр Григорьевич, Pererva Petr Grigorievich) – доктор економічних наук, професор, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», завідувач кафедри менеджменту інноваційного підприємництва та міжнародних економічних відносин Харків, Україна; ORCID:0000-0002-6256-9329; тел.: (067) 940-16-81; e-mail: pprererva@gmail.com

Ковальчук Світлана Володимирівна (Ковальчук Светлана Владимировна, Kovalchuk Svitlana Volodymyrivna) - доктор економічних наук, професор, Хмельницький національний університет, завідувач кафедри маркетингу і торговельного підприємництва, Хмельницький, Україна; тел.: (067) 966-86-60; e-mail: sveta_marketing@ukr.net